

Pedagogisch beleid en pedagogisch werkplan
Stichting Kinderopvang Diemen

Aanpassingen:

Juli 2013:

4-ogen/ 4 oren principe

Stamgroepen

September 2013:

Stamgroepen

Ondersteuning beroepskrachten

Wenschema

December 2014:

Voeding

Uitstapjes

Mei 2015:

Signalering & handelen bijzonderheden in de ontwikkeling

Juni 2017

De overdracht van normen en waarden

November 2017:

Uitwerking in pedagogische doelen

Het volgen en overdragen door de mentor

Augustus 2018

Drie-uursregeling

Maart 2019

Inzet Pedagogisch coach

Januari 2022

Werkwijze wijziging (Taallijn naar Uk&Puk)

Juni 2023

3- uursregeling en vaste medewerkers en vaste gezichten

Februari 2024

Aanpassing 3-uursregeling

Mei 2025

Aanpassing mentor

Februari 2024

Inhoud:

Deel I: Pedagogisch beleid

Inleiding

- 1.a. Doel van het beleidsplan
- 1.b. Totstandkoming van het beleidsplan
- 1.c. De drie kernwaarden
- 1.d. De pedagogische medewerkers

De eerste pijler: veiligheid en geborgenheid

- 2.a. De essentie van veiligheid en geborgenheid
 - 2.a.1. Contact met de pedagogische medewerkers
 - 2.a.2. Contact met de andere kinderen
 - 2.a.3. De inrichting van de groepen
 - 2.a.4. De dagindeling
- 2.b. De pedagogische medewerkers aan het woord

De tweede pijler: respect voor elkaar

- 3.a. De essentie van respect
 - 3.a.1. Contact met de pedagogische medewerkers
 - 3.a.2. Contact met de andere kinderen
 - 3.a.3. Contact met de ouders
 - 3.a.4. Contact tussen de pedagogische medewerkers onderling
 - 3.a.5. De omgang met speelgoed en materialen
 - 3.a.6. De overdracht van normen en waarden
- 3.b. De pedagogische medewerkers aan het woord

De derde pijler: zelfstandigheid

- 4.a. De essentie van zelfstandigheid
 - 4.a.1. Contact met de pedagogische medewerkers
 - 4.a.2. Eigen identiteit
 - 4.a.3. Kinderen onderling
- 4.b. De pedagogische medewerkers aan het woord

Deel II: Pedagogisch werkplan

Pino en Hakim van dag tot dag/stamgroepen

5.a. Inleiding

5.b. Opbouw van de groepen/stamgroepen

Opendeurenbeleid

De overgang van de babygroep naar de peutergroep

4 ogen/oren principe

Ondersteuning beroepskrachten

Oproepmedewerkers

5.c. Dagindeling van de groepen

5.c.1. De baby's

5.c.2. De peuters

5.d. Voeding en verzorging

5.e. Ziekte

5.f. Kwaliteit en risico's in de kinderopvang

Huisregels

uitstapjes

Speciale feesten en activiteiten

6.a. Inleiding

6.b. Speciale dagen voor het kind

6.c. Taallijn

6.d. Jaarlijkse feestdagen

Het contact met de ouders/verzorgers

7.a. Inleiding

7.b. Het kennismakingsgesprek

7.c. Het oudergesprek

7.d. Schriftjes

7.e. Ouderavonden

7.f. Oudercommissie

7.g. Signalering en handelen bijzonderheden ontwikkeling

Bijlagen:

De ontwikkeling van nul tot vier jaar

Formulier intake gesprek/ overgangsgesprek peutergroepen

Formulier intake gesprek babygroep

Formulier oudergesprek

Wenschema's

Voedingsbeleid

Uitstapjes

Deel I: Pedagogisch beleid

Inleiding

1.1 Doel van het beleidsplan

Voor u ligt het pedagogische beleidsplan van Stichting Kinderopvang Diemen (SKD). Dit plan beoogt iedereen die betrokken is bij de opvang van kinderen binnen de dagverblijven duidelijkheid te geven over onze werkwijze. Ouders geeft dit plan inzicht in de manier waarop wij de kinderen tegemoet treden. Dit plan laat zien dat SKD meer is dan louter het praktisch opvangen van kinderen. SKD heeft de ambitie om kinderen op professionele wijze te ondersteunen en te begeleiden in hun groei en ontwikkeling van nul tot vier jaar. Daarbij sluiten wij aan bij de ontwikkeling die een kind doorloopt (zie bijlage 1). De kernwaarden van ons beleid zijn: veiligheid & geborgenheid, respect en zelfstandigheid. Voor alle medewerkers vormt dit beleidsplan een leidraad voor de omgang met de kinderen: het geeft zin en betekenis aan onze dagelijkse (vaak zeer praktische) werkzaamheden die we warm, vrolijk en divers vorm geven. Nieuwe medewerkers biedt het ondersteuning bij het inwerken en het overdragen van onze visie. Het pedagogische beleid is dan ook regelmatig onderwerp van gesprek: niet alleen voor de pedagogische medewerkers maar ook voor het managementteam en het bestuur.

1.2 Totstandkoming van het beleidsplan

SKD beheert twee kinderdagverblijven en twee peutergroepen. Het kinderdagverblijf Pino is gevestigd in Diemen Zuid. Daar is ook het kantoor van onze organisatie. Het kinderdagverblijf Hakim en Het Speelhuis zijn gevestigd in Diemen Centrum. Deze vestigingen maken onderdeel uit van de Brede School De Meridiaan. Het Speelkasteel is gevestigd bij de Petruschool in het centrum van Diemen

Het voor u liggende pedagogische beleidsplan is het resultaat van meer dan 25 jaar ervaring met het opvangen van kinderen. Het beleidsplan is geschreven in overleg met de pedagogisch medewerkers en vervolgens goedgekeurd door de oudercommissie.

1.3 De drie kernwaarden

Inleiding

Binnen onze visie op opvoeden gaan wij er vanuit dat een kind vanuit zichzelf de behoefte heeft zich te ontwikkelen en te ontplooiën. De manier waarop een kind zich ontwikkelt, is het gevolg van een combinatie van aanleg, temperament en omgevingsfactoren van het kind. Het kind heeft daarbij echter altijd begeleiding en ondersteuning nodig van de volwassenen om hem heen. Wij bieden kinderen deze begeleiding en ondersteuning.

Veiligheid & geborgenheid

Veiligheid & geborgenheid is de eerste pijler van ons dagelijks handelen.

Veiligheid & geborgenheid wordt in de eerste plaats geboden door een veilige, betrokken relatie met de pedagogische medewerkers. Vanuit dit basisgevoel van veiligheid voelt een kind zich uitgenodigd om zijn omgeving verder te onderzoeken en te ontdekken en daarbij zijn mogelijkheden verder te ontwikkelen. Daarnaast ontleent een kind veiligheid aan de groep kinderen om zich heen. Kinderen herkennen elkaar, reageren op elkaar, spelen met elkaar en delen met elkaar. Tenslotte vormt de dagindeling, de groepsruimte en het aanwezige materiaal een veilige en geborgen omgeving voor het kind.

Respect

Respect is de tweede pijler van ons dagelijks handelen. Kinderen krijgen de ruimte om zichzelf te kunnen zijn. Ieder kind is uniek in zijn of haar mogelijkheden. Wij willen kinderen hierin positief tegemoet treden en ze het gevoel geven dat wij ze accepteren zoals ze zijn. Kinderen krijgen hierdoor zelfvertrouwen en worden uitgedaagd om zich verder te ontwikkelen. Wij gaan er in onze benadering vanuit dat kinderen dingen leren en de benodigde vaardigheden verwerven door aandacht te geven aan positief gedrag.

Zelfstandigheid

Zelfstandigheid is de derde pijler van ons dagelijks handelen. Wij stimuleren kinderen om zelf keuzes te maken en de gevolgen van die keuzes te ervaren. Dit is geen gemakkelijk proces en zij hebben hierbij dan ook de ondersteuning van pedagogische medewerkers nodig die hen complimenteren wanneer iets gelukt is en hen steunen wanneer iets niet helemaal lukt. Samen met het kind kijken wij hoe het doel wel bereikt kan worden. Wij willen kinderen hierbij het gevoel geven dat hun emoties er mogen zijn en hen ook hierin respecteren, accepteren en begeleiden. We gaan er vanuit dat kinderen door zelfstandig dingen te doen en keuzes te maken hun gevoel van zelfvertrouwen vergroot waardoor zij weer nieuwe uitdagingen aangaan. Ook kinderen onderling stimuleren elkaar in de zelfstandigheid.

1.4 De pedagogische medewerkers

Stabiliteit

De pedagogische medewerkers zijn voor ouders en kinderen bepalend voor het overdragen van onze pedagogische kernwaarden. Een stabiele relatie met de pedagogische medewerkers is de basis voor ieder gevoel van veiligheid en geborgenheid voor het kind: dit gevoel is de basis voor een kind om zich te ontwikkelen en te ontplooien. Dit betekent dat SKD investeert in een vaste groep. Wij werken zo veel mogelijk met een vast team van invalkrachten en koppelen ze aan vaste groepen. Wij zijn er trots op dat pedagogische medewerkers al heel lang bij ons werken.

De pedagogische medewerkers beschikken over een diploma dat vereist is voor het werken in de kinderopvang (conform de CAO Kinderopvang, minimaal MBO3 niveau).

Alle medewerkers beschikken over een Verklaring Omtrent Gedrag die continue gescreend wordt door de overheid.

Uitwerking in pedagogische doelen

De Wet Kinderopvang omschrijft de in Nederland wettelijke verplichtingen op het gebied van pedagogiek binnen de kinderopvang. Als fundament hiervoor wordt in de wet de vier pedagogische basisdoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven gehanteerd: emotionele veiligheid, persoonlijke competenties, sociale competenties en de overdracht van waarden en normen. Deze vier basisdoelen worden hieronder uitgewerkt om aan te geven aan hoe ons werk aan deze doelen voldoet.

2.1 Emotionele veiligheid en geborgenheid

Het beleven van emotionele veiligheid en geborgenheid is een basisvoorwaarde voor ieder kind om goed te kunnen functioneren en zich goed te ontwikkelen. Om emotionele veiligheid en geborgenheid te kunnen ervaren, moet een vertrouwensband ontstaan tussen de opvang en het kind. Kinderen richten zich van nature tot volwassenen om hen heen voor een veilige basis. De medewerkers van Stichting Kinderopvang Diemen zijn zich hiervan bewust en doen grote moeite om dit vertrouwensband te leggen met ieder kind. De mate van vertrouwen, verschilt per kind en medewerker en is een kwestie van groei. De wienperiode is voor kinderen en ouders een belangrijke periode waarin het kind de opvang als veilige plek leert te ervaren. Gedurende deze periode wordt het kind extra nauwlettend gezien en gehoord, zodat medewerkers in kunnen spelen op de behoeftes van het kind. Het wederzijds vertrouwen kan groeien, wanneer men elkaar goed begrijpt en zich bij elkaar veilig voelt.

Voor de meeste kinderen is een gestructureerde omgeving van groot belang voor de emotionele veiligheid. Kinderen hebben duidelijke kaders nodig waarin zij zich vrij mogen bewegen. Deze kaders worden voor kleine baby's het best aangegeven door ritme en regelmaat, voor peuters bovendien door regels en afspraken.

Stichting Kinderopvang Diemen biedt een vaste dag structuur voor alle leeftijden. De ruimtes zijn ingericht om rust en regelmaat te bevorderen en alle kinderen hebben een vaste groepsruimte en vaste medewerkers. De emotionele veiligheid wordt ook bevorderd door dat alle kinderen bekend zijn met alle medewerkers, de kleinschaligheid van de opvang maakt dat het een tweede thuis wordt voor de kinderen.

De primaire taak van de pedagogisch medewerkers om de kinderen te zien en horen, maakt dat ouders vertrouwen krijgen in de opvang. Ouders kunnen snel beleven en aanvoelen dat hun kinderen gezien worden en dat de pedagogisch medewerker het belang van het kind dient. Het vertrouwen van de ouders is een belangrijke voorwaarde voor kinderen en medewerkers om onderlinge vertrouwen te ontwikkelen. Hier geven wij veel aandacht aan door met iedere ouder uitgebreid in gesprek te gaan.

Een ander zeer belangrijk aspect van de emotionele veiligheid is de omgang met leeftijdsgenoten. Omdat kinderen elkaar instinctief vertrouwen is de kind rijke omgeving vaak bevorderend voor het vertrouwen in de opvang. Wanneer kinderen moeite hebben met de groep wordt er veel energie in gestoken om uit te vinden wat de reden daarvoor is. Vaak nemen kinderen elkaar in bescherming, troosten elkaar en doen hun best om een

ander op haar gemak te stellen op verschillende manieren. In de wenperiode is het leren kennen van leeftijdsgenoten dus van extra groot belang. De medewerkers ondersteunen de nieuwe kinderen hierbij op verschillende manieren, bijvoorbeeld door de namen van de kinderen steeds te herhalen of door een ander kind het nieuwe kind ergens mee te laten helpen.

Het buiten zijn bij Kinderopvang Stichting Kinderopvang zorgt ook voor emotionele evenwicht, doordat het vrij spelen en ontdekken van de omgeving bijdraagt aan het welbevinden van het kind. De naaste omgeving wordt op deze manier vertrouwd en veilig voor de kinderen. Ook creatieve activiteiten dragen bij aan emotionele veiligheid, wanneer deze op een goede manier begeleidt worden. De medewerkers van Stichting Kinderopvang Diemen weten dat de creatieve expressie bij kinderen een belangrijk onderdeel vormt van het zich veilig kunnen uiten in de eigen taal van het kind.

2.2 Het ontwikkelen van persoonlijke vaardigheden

Bij Stichting Kinderopvang Diemen hebben wij het voorrecht om kinderen te mogen begeleiden in de constante groei die zij meemaken. Wanneer kinderen zelfstandig dingen doen, wordt hun zelfvertrouwen versterkt. Zelfstandigheid bevordert de bewustwording en het gebruik maken van de eigen mogelijkheden. Dat het kind een vaardigheid rijker is levert een bijdrage aan de groei van de eigenwaarde. Kinderen leren door zelf dingen uit te proberen en te bedenken, door te vallen en om weer op te staan, op eigen kracht en ook samen met elkaar.

De rol van de pedagogisch medewerker is om de kinderen te zien in de zoektocht naar de ontwikkeling van de eigen competenties en om kinderen vooral in hun waarde te laten tijdens deze ontdekkingsreis. De pedagogisch medewerker heeft kennis van de verschillende ontwikkelingsfasen en kunnen waarnemen wanneer kinderen hier door heen lopen. Het gaat hier om motorische vaardigheden, zoals bijvoorbeeld leren zitten, staan, lopen, rennen, fietsen, sporten of tekenen, maar ook om andere persoonlijke competenties zoals bijvoorbeeld geluld opbrengen, empathie uitdrukken, samen spelen, nee zeggen, nieuwe dingen durven of verhalen vertellen. Door het kind niet te belemmeren en door situaties te creëren die steeds een stapje verder liggen, wordt het kind uitgedaagd om de eigen kracht te benutten en in zichzelf te vertrouwen. Ook het vertrouwen in anderen groeit, door dat het kind door anderen gezien wordt en zich daardoor begrepen voelt.

Bijvoorbeeld laten wij kleine baby's alleen in uitzonderingsgevallen in een wipstoel zitten, bijvoorbeeld na een fles om het te laten zakken. We leggen de kleinste kinderen altijd op hun rug, met interessante voorwerpen eromheen. Zo worden de allerkleinste gestimuleerd om te kijken, bewegen en om de eigen capaciteiten te benutten.

Wanneer kinderen beginnen te kruipen, klimmen en staan zorgt de pedagogisch medewerkers voor een veilige ruimte, waarin deze nieuwe vaardigheden volledig geoefend en gebruikt kunnen worden. Andere kinderen in de groep zien ook de vorderingen en moedigen elkaar aan of helpen elkaar.

Peuters hebben een grote drang tot vrijheid en zelf doen. Ze hebben behoefte aan kaders en regels, waarbinnen zij hun eigen ontwikkeling kunnen maken. Bij Stichting Kinderopvang Diemen zijn de kaders en regels duidelijk voor de kinderen. De groep kinderen zorgt onderling ervoor dat de regels gevolgd worden, vaak zonder dat de pedagogisch medewerkers corrigerend op hoeven te treden.

Wij benutten de groepsdynamiek, binnen- en buitenruimte en de pedagogische begeleiding om de vaardigheden bij ieder kind te laten ontwikkelen op een eigen manier. Ook onze activiteiten versterken de kinderen hierin, door dat kinderen “aan het werk” gezet worden met uitdagende taken, die passen bij de ontwikkelingsfase waarin ze zich bevinden.

De buitenactiviteiten en de creatieve activiteiten bieden beide uitstekende gelegenheden voor kinderen om eigen vaardigheden te ontwikkelen en om daar heel trots op te worden en om de eigenwaarde te versterken bij ieder kind.

2.3 Het ontwikkelen van sociale kennis en vaardigheden

Bij Stichting Kinderopvang Diemen zien wij kinderen als van nature sociale wezens, die actief contact zoeken met de wereld om zich heen. Kinderen ontwikkelen deze sociale vaardigheden verder in samenspel met de omgeving waarin zij zich bevinden. De toegevoegde waarde van kinderopvang aan zich wordt duidelijk omdat de groepsdynamiek van zeer grote waarde is voor het ontwikkelen van sociale kennis en vaardigheden. In de omgeving van de kinderopvang worden kinderen steeds in groepen opgevangen, waardoor zij constant worden geconfronteerd met anderen om zich heen. Dit vormt de kinderen, zij leren en groeien door de aanwezigheid van andere kinderen.

De taak van de pedagogisch medewerker om deze ontwikkeling te bevorderen is zeer bescheiden. De kracht en pedagogische waarde van de groep kinderen en de binnen- en buitenruimte is heel groot. Kinderen corrigeren elkaar, zorgen voor elkaar, leren elkaar spelen en dagen elkaar uit. De ruimte biedt gelegenheid voor het ontwikkelen van sociale vaardigheden op verschillende wijze, er zijn hoeken voor kinderen die rust opzoeken, samen een boek lezen of zichzelf afzonderen van de rest. Kinderen gaan samen op ontdekkingstocht, doen samen klusjes of zorgen samen voor knuffels of poppen. In het kringgesprek worden de sociale kennis en vaardigheden geoefend; we wachten op elkaar, luisteren naar elkaar en leren vragen stellen. De buitenruimte biedt fantastische mogelijkheden te oefenen met sociale vaardigheden voor uiteenlopende leeftijden.

2.4 Normen, waarden en respectvolle omgang

Het besef van waarden en normen begint bij kinderen op een zeer jonge leeftijd. Regels en afspraken vormen kaders waarin kinderen zich vrij mogen voelen en zich kunnen uitdrukken op alle manieren.

Op de opvang gelden soms andere regels dan thuis en ieder kind kent verschillende afspraken, van huis uit en afhankelijk van vele factoren zoals bijvoorbeeld leeftijd, cultuur en gezinssituatie. Door deze verschillende kaders te bespreken met de kinderen horen wij elkaars ideeën erover aan. Het kringgesprek is daar een uitstekend moment voor. Ook bij

conflicten voeren de pedagogisch medewerkers gesprekken met de kinderen over normen en waarden. De kinderen worden hierin ook gehoord. Wat mag, wat niet – en waarom? Wat spreken we met elkaar af? Hoe jonger de kinderen zijn, hoe eenvoudiger de afspraken zijn en hoe meer oefening het vraagt om deze te volgen. Voor de baby's en dreumesen kunnen afspraken zijn: zitten tijdens de maaltijd, aaien en zacht voelen (in tegenstelling tot slaan en meppen). Voor peuters kunnen regels zijn: iedereen mag meedoen, we wachten op onze beurt.

Vanaf de peuterleeftijd corrigeren kinderen elkaar vaak en graag, als de afspraken eenmaal gemaakt zijn. Kinderen zijn onderling uitstekende bewakers van de gemaakte afspraken om de normen en waarden in stand te houden.

De pedagogisch medewerker is echter de drager van normen en waarden. De volwassene handelt als voorbeeld en de kinderen kopiëren het gedrag. Dat betekent niet dat volwassenen niet van de kinderen kunnen leren. Door open te staan voor de logica en emoties van kinderen kan een ander besef ontstaan over regels, normen en waarden. Nieuwe afspraken kunnen gemaakt worden door dit proces. Respect voor elkaar, de omgeving en de samenleving zijn hierbij de leidraad.

Wanneer kinderen buiten de groep dreigen te vallen, bijvoorbeeld door negatief gedrag die de geldende normen en waarden overstijgt, is het de rol van de pedagogisch medewerker om het kind te zien en begrijpen. Wanneer en waarom toont het kind dit gedrag? Kan het voorkomen worden door in te grijpen in bepaalde situaties? Hoe kijken de ouders hier tegen aan? Wat vindt het kind er zelf van? Door waar te nemen en het bespreekbaar te maken worden kinderen serieus genomen en werken we samen aan de oplossing, waarin het kind integer benaderd wordt.

Het vieren van feesten en het houden van rituelen is een belangrijke manier om normen en waarden over te dragen. Wij staan stil bij de omgeving en geven aandacht aan feesten en rituelen die de kinderen bezig houden, zoals bijvoorbeeld geboorte, dood, huwelijken, feestdagen en jaargetijden. De rituelen en gewoontes hierin worden steeds gevormd op de verschillende groepen.

2.5 Het volgen en overdragen door de mentor

Kinderen worden op alle groepen door de pedagogisch medewerkers gezien en begeleidt in de ontwikkeling die zij meemaken. Ieder kind wordt bij aanvang bij Stichting Kinderopvang Diemen een mentor toegewezen. De pedagogisch medewerker stelt zich als mentor voor aan ouders wanneer zij een intake inplant. De mentor is een vaste medewerker op de groep van het kind. Alle pedagogisch medewerkers begeleiden alle kinderen op de groep, maar de mentor is belast met de taak om het kind extra nauwlettend te volgen. De medewerkers bespreken de ontwikkeling van alle kinderen onderling dagelijks en periodiek met de directie, in het groepsoverleg. Dagelijks wordt de waargenomen ontwikkeling ook besproken met de ouders, tijdens het brengen en halen. Minimaal jaarlijks wordt de ontwikkeling in een oudergesprek besproken. De bevindingen die in het jaarlijks gesprek naar voren komen, worden ook vastgelegd op papier, in het dossier van het kind. De mentor van het kind is

verantwoordelijk voor het houden van de intakegesprekken, oudergesprekken en het vastleggen van de ontwikkelingen in het dossier van het kind.

Wanneer het kind over gaat van baby naar peuters wordt een warme, mondelinge overdracht gegeven tussen de pedagogisch medewerkers. Tevens is er een overgangsgesprek met ouders van kinderen die overgaan van een groep naar een andere. Het kinddossier gaat ook over van groep naar groep.

Als het kind 4 wordt, krijgen de ouders het dossier van het kind mee. Deze zou door de ouders gebruikt kunnen worden als overdracht naar het basisonderwijs of een andere BSO, indien gewenst. Als er sprake is van bijzonderheden en/of zorgen die van belang kunnen zijn voor het basisonderwijs worden deze altijd apart met de ouders besproken, voor dat het kind de opvang verlaat om naar school te gaan. Indien gewenst door de ouders kan de pedagogisch medewerker een document maken voor de leerkrachten op de basisschool of daar contact mee zoeken.

De eerste pijler: veiligheid en geborgenheid

2.a.1. De essentie van veiligheid en geborgenheid.

Door met aandacht, warmte en inlevingsvermogen te reageren op de signalen die de kinderen ons geven, willen wij de kinderen laten merken dat wij ze waardevol vinden.

Zowel veiligheid als geborgenheid is een kernwaarde in:

Het contact met de pedagogische medewerkers

Het contact met de andere kinderen

De inrichting van de groepen

De dagindeling

Contact met de pedagogische medewerkers

Veiligheid en geborgenheid vormen de basis voor het welbevinden van kinderen. Dit begint al tijdens de wenperiode waarin wij tijd en ruimte maken om een kind (en de ouders) te leren kennen en het kind aan ons en zijn nieuwe omgeving te laten wennen. De tijdsduur dat een kind bij ons is, wordt langzaam opgebouwd en de aanwezigheid van de ouder(s) wordt langzaam afgebouwd. Zo kan een kind in een rustig tempo een relatie opbouwen met de pedagogische medewerkers en de andere kinderen en langzaam wennen aan de dagindeling, groepsruimte, de geluiden en de gewoontes op de groep.

Een kind voelt zich het prettigst wanneer er adequaat ingegaan wordt op de signalen die hij geeft. De pedagogische medewerkers proberen deze signalen zo goed mogelijk op te pikken en te begrijpen door zich te verplaatsen in het kind en zich te verdiepen in de behoeftes van het kind. Door een kind aandacht te geven, willen wij een kind laten voelen dat hij opgemerkt wordt en de moeite waard is. Deze aandacht kan bestaan uit het voeren van gesprekjes, op schoot zitten, samen een boekje lezen of liedje zingen maar ook in kleine dingen zoals een aai over hun bol, reactie op hun pogingen tot contact en een positieve opmerking. Lichamelijk contact met de kinderen vinden wij hierbij erg belangrijk (mits het kind het wil). Het contact maken met een kind bestaat bijvoorbeeld uit het reageren op de eerste geluidjes die een baby maakt. Laten merken dat je het kind hoort, de tijd nemen om geluiden terug te maken en af te wachten of een kind hier weer op reageert (beurtwisseling). Dit is ook tijdens de verzorgingsmomenten erg belangrijk. Bij de peuters kunnen meer echt gesprekjes worden gevoerd over dingen die ze meegemaakt hebben of dingen die op dat moment gebeuren.

De kinderen worden in groepsverband opgevangen en hebben behoefte aan individuele aandacht. Dit brengt onherroepelijk een spanningsveld met zich mee. Het is voor pedagogische medewerkers een uitdaging om het groepsgebeuren zo te organiseren dat er ook voldoende ruimte is voor individuele aandacht. Dit zit hem vaak in kleine dingen zoals even een knuffel, een compliment, extra taakje wat een kind mag doen, een lach, een spelletje etc.

Wij vinden het belangrijk om kinderen positief te benaderen. Als een kind bijvoorbeeld zijn schoenen niet aan wil doen, reageren wij met: "Wil je naar buiten? Trek je schoenen dan even aan." In plaats van: "Als je je schoenen niet aantrekt, mag je niet naar buiten."

2.a.2. Contact met de andere kinderen

De kinderen ontnemen houvast en veiligheid aan hun groepsgenootjes. De pedagogische medewerkers begeleiden de kinderen in het contact met elkaar. Bij de kleinsten wordt het contact gestimuleerd door kinderen naast elkaar te leggen op de mat of in de box zodat zij naar elkaar kunnen kijken. Als ze wat groter worden en kunnen kruipen, komen zij vanzelf hun groepsgenoten vaker tegen en kunnen zij zelf actiever zijn in het contact maken. Dit bestaat in eerste instantie uit het pakken en aanraken en interesse hebben voor het materiaal waar de ander mee speelt of de geluiden die de ander maakt en uit het aanraken van elkaar. Wanneer ze gaan lopen en de eerste woordjes gaan zeggen, krijgen zij meer mogelijkheden om contact te maken. Ze kijken steeds meer naar elkaar en doen elkaar na. De kinderen gaan ook steeds actiever en bewuster deelnemen aan de gezamenlijke activiteiten zoals eten, drinken, bewegen op muziek, liedjes zingen e.d. De pedagogische medewerkers bieden bewust activiteiten aan waarin kinderen gezamenlijk bezig zijn. Hierin spelen zij vaak nog naast elkaar maar zijn zich wel steeds meer van elkaar bewust. Zo tegen het tweede jaar ontstaan ook korte momenten van samen spelen, bijvoorbeeld samen bouwen met de duplo of samen rollen met de bal. Hierin krijgen ze ook te maken met de frustratie wanneer een ander kind hun toren omduwt of hun bal afpakt. Dingen gaan niet altijd zoals zij dat willen. De momenten van samen activiteiten ondernemen bouwen zich tijdens de peuterperiode steeds verder uit en verdiepen zich.

Andere kinderen kunnen op een kind onbegrijpelijk overkomen omdat zij voor hen onvoorspelbaar zijn in hun gedrag. Zij kunnen aan hen zitten, hard op hen af komen rennen en hen zo aan het schrikken maken, speelgoed afpakken e.d. Wij proberen kinderen hier langzaam aan te laten wennen door hen eerst vanuit een veilige positie zoals de box, een wipstoeltje of op schoot te laten kijken naar de andere kinderen. Vervolgens proberen we het contact uit te bouwen maar wel te doseren, hierbij zorgvuldig lettend op de reactie van het kind. We ondersteunen de kinderen in het opkomen voor zichzelf in het contact met de andere kinderen.

De kinderen spelen vaak met elkaar in kleine groepjes. Zo mogen ze regelmatig zelf kiezen waar ze mee willen spelen bijvoorbeeld met de barbies, de duplo, de verkleedkleden, de poppen in de poppenhoek, de puzzels, de tekenspullen etc.. Wanneer kinderen steeds voor hetzelfde materiaal kiezen worden zij, zoveel mogelijk, gestimuleerd om hierin meer af te wisselen. Zo zorgen wij ervoor dat ze nieuwe ervaringen opdoen en zo hun ontwikkelingskansen vergroten.

Kinderen ontwikkelen voorkeuren voor kinderen ("hij is mijn vriendje"). In principe worden de voorkeuren van kinderen gerespecteerd maar wanneer dit ertoe leidt dat bepaalde kinderen geen aansluiting vinden proberen wij dit enigszins om te buigen. Dit doen wij bijvoorbeeld door contacten tussen kinderen te stimuleren en door gezamenlijke activiteiten met hen te ondernemen zoals samen bouwen met de duplo, een spelletje doen, een puzzel maken. Ook ondersteunen en begeleiden wij een kind om zelf contact met andere kinderen te maken en samen te spelen.

2.a.3. De inrichting van de groepen

De kinderen ervaren veiligheid en geborgenheid niet alleen in het contact met de anderen om hen heen maar ook door de ruimte waarin zij zich bevinden. De kinderen worden elke dag in hun eigen groepsruimte opgevangen. Deze ruimte is bekend en voorspelbaar. Zij weten bepaalde materialen te vinden en kennen op een gegeven moment de weg. De ruimte is helemaal ingericht op hun behoeftes. Dit betekent dat de ruimte veilig is en de materialen waar zij bij kunnen voor hen bedoeld zijn. De ruimte biedt hen uitdaging maar ook de mogelijkheid voor rust, zoals een huisje om in weg te kruipen of een mat of bank om even lekker op te gaan zitten of liggen. We vinden het belangrijk dat kinderen ook de gelegenheid hebben zich af te sluiten voor de prikkels om hen heen.

2.a.4. De dagindeling

Tenslotte ervaren de kinderen veiligheid en geborgenheid door de duidelijke structuur van het dagprogramma. Deze structuur maakt de dag voor hen voorspelbaar en geeft hen zekerheid en rust. Het overkomt hen niet allemaal zomaar, maar zij weten wat er komen gaat en kunnen hier op een gegeven moment ook zelf op anticiperen door zich bijvoorbeeld na het eten alvast uit te gaan kleden of een schone luier te gaan pakken. Dit geeft hen ook de ruimte en vrijheid om zelf initiatieven te nemen. Een vaste dagindeling geeft kinderen ook vertrouwen: "zo gaat het iedere dag, dus zo zal het nu ook wel gaan." Sommige kinderen kunnen helemaal van slag zijn wanneer zij bijvoorbeeld op een ander tijdstip opgehaald worden en de dag dus anders verloopt dan normaal. Het is belangrijk dat pedagogische medewerkers hiervan op de hoogte zijn en een kind hierop kunnen voorbereiden.

2.b. De pedagogische medewerkers aan het woord

Baby's

Als wij een kind verschonen nemen we de tijd en ruimte om het kind aandacht te geven. We praten tegen het kind, we knuffelen of doen een kietelspelletje. Wij praten veel tegen en met de kinderen en wij weten dat onze gezichtsuitdrukking en intonatie belangrijk zijn. Als wij een kind uit bed of uit een kinderstoel halen proberen we duidelijk te maken wat we met hem gaan doen. We steken bijvoorbeeld onze handen uit, maken oogcontact, zeggen "zal ik je uit bed halen?" en wachten op een reactie van het kind. Er is een vast dagritme waarin gegeten en geslapen wordt. Als een baby huilt, proberen we zo goed mogelijk te achterhalen wat de reden is, honger, slaap, vraag om aandacht, vuile luier. Het antwoord op een huilend kind is nooit standaard. De babygroepen zijn sfeervol en verzorgd ingericht. Met meubilair en speelgoed dat veilig is voor een baby.

Peuters

Als bij een kind een speelgoedje is afgepakt en het kind durft dit nog niet terug te vragen, zal een kind oogcontact met een pedagogische medewerker zoeken. Wij zeggen dan tegen dat kind "het is goed, ik ben bij je, probeer het maar." Als het gelukt is geef je een complimentje. Wij troosten bij teleurstelling of tegenslag. We helpen kinderen hiermee om te gaan en zelf alternatieven te bedenken. Wij proberen vanuit het kind te denken. Als wij bepaald gedrag van het kind willen corrigeren (slaan, speelgoed afpakken) leggen we zo goed mogelijk uit

waarom het niet mag. We zijn nooit boos. We leren de kinderen vertrouwd te worden met het hele gebouw en alle pedagogische medewerkers door ze kleine opdrachtjes te geven bijvoorbeeld om iets te halen of te vragen op een andere groep of in de keuken.

De tweede pijler: respect voor elkaar

3. De essentie van respect

Door binnen een respectvolle benadering aandacht te besteden aan positief gedrag leren de kinderen het meest.

Respect komt bij ons onder meer naar voren in een positieve, opbouwende benadering. Er wordt goed naar de kinderen gekeken en geluisterd. Dat wat de kinderen ons laten zien wordt als uitgangspunt voor onze benadering genomen. We gaan uit van wat een kind kan en proberen het kind te stimuleren zijn mogelijkheden verder uit te bouwen. Kinderen hebben uitdagingen nodig in hun ontwikkeling. Stap voor stap begeleiden wij hen hier spelenderwijs in. Belangrijk daarbij is dat het in een positieve sfeer gebeurt en er vooral positief beloond wordt. Op deze manier doet het kind positieve ervaringen op die goed zijn voor het vertrouwen in zijn eigen mogelijkheden en het aangaan van nieuwe uitdagingen.

Respect is een kernwaarde in:

contact met de pedagogische medewerkers

contact met de andere kinderen

contact met de ouders

contact tussen de pedagogische medewerkers onderling

de omgang met speelgoed en materialen

kinderen met opvallend gedrag

3.a.1. Contact met de pedagogische medewerkers

De relatie tussen pedagogische medewerkers en kinderen is een afhankelijkheidsrelatie. De kinderen zullen in principe doen wat pedagogische medewerkers van hen vragen omdat er sprake is van een bepaald overwicht. Pedagogische medewerkers zijn zich hier van bewust en proberen hier zorgvuldig mee om te gaan. Zij luisteren en kijken naar de kinderen en proberen zich in hen te verplaatsen. Zo kunnen regels bijvoorbeeld regelmatig ter discussie staan: is de regel ook in het belang van dit kind, hoeveel ruimte geef ik dit kind hierin, hoeveel bewegingsvrijheid krijgt dit kind? Wij gaan ervan uit dat kinderen meer leren door aandacht te geven aan positief gedrag in plaats van aan negatief gedrag. Wanneer een kind doorgaat met vertonen van negatief gedrag wordt het negatieve gedrag genegeerd en zal geprobeerd worden positieve aandacht te geven om zo dit gedrag om te buigen. Soms wordt een kind even apart op een stoeltje in de groep gezet om bepaald gedrag te doorbreken. Achteraf wordt altijd met het kind gepraat over het gebeuren en wordt het weer goed gemaakt.

3.a.2. Contact met de andere kinderen

Wij gaan respectvol met de kinderen om en verwachten ook dat zij respectvol met elkaar en met de pedagogische medewerkers omgaan. Wij willen ieder kind waarderen om wie hij is

en wij willen kinderen leren om zo ook met elkaar om te gaan. Bijvoorbeeld door gedag te zeggen als je binnenkomt, op je beurt te wachten als anderen aan het praten zijn, geen speelgoed van elkaar af te pakken en elkaar geen pijn te doen. De kinderen worden hierin begeleid door de pedagogische medewerkers doordat zij dingen aan hen uitleggen en zelf het goede voorbeeld geven.

3.a.3. Contact met de ouders

Ook in de contacten met ouders neemt wederzijds respect, een open houding en de bereidheid om naar elkaar te luisteren, een belangrijke plaats in. We vinden het prettig wanneer ouders aangeven wanneer ze ergens mee zitten of ergens niet tevreden over zijn. Bij meningsverschillen proberen we, in overleg, tot een oplossing te komen binnen de mogelijkheden die er zijn. Respect zit ook in het respectvol omgaan met de regels en afspraken die op het dagverblijf gelden zoals bijvoorbeeld de haal- en brengtijden of het afmelden van een kind wanneer het ziek is of om een andere reden een dagje thuis blijft. We verwachten van ouders dat zij tijdig met ons overleggen wanneer zij van de regels af willen wijken.

3.a.4. Contact tussen de pedagogische medewerkers onderling

In het contact tussen pedagogische medewerkers onderling is wederzijds respect van groot belang.

Het overleggen over de kinderen en ouders is hierbij een groot onderdeel. Het naar elkaar luisteren en een open houding zijn daarom heel belangrijk. Gelijkheid in benadering en volgens het beleid werken zijn essentieel. Bij meningsverschillen tussen de pedagogische medewerkers onderling is het van cruciaal belang dat we goed naar elkaar luisteren en elkaars mening respecteren.

3.a.5. De omgang met speelgoed en materialen

Respect zit ook in het omgaan met de materialen. Wanneer kinderen speelgoed stuk maken of met dingen gooien, zullen we hen erop wijzen dat het dan kapot gaat en dat we dat niet goed vinden. Natuurlijk bekijken wij ook of er misschien iets anders achter het gedrag schuilgaat: misschien heeft een kind wel teveel energie en is het beter om naar buiten te gaan en lekker te rennen, of te dansen op muziek. Het kan ook zijn dat een kind behoefte heeft aan aandacht en dat door het kind aandacht te geven het gedrag kan worden omgebogen.

3.a.6. De overdracht van normen en waarden

Het besef van waarden en normen begint bij kinderen op zeer jonge leeftijd. Regels en afspraken vormen kaders waarin kinderen zich vrij mogen voelen en zich kunnen uitdrukken op alle manieren.

Op de opvang gelden soms andere regels dan thuis en ieder kind kent de verschillende afspraken, van huis uit en afhankelijk van vele factoren zoals bijvoorbeeld leeftijd, cultuur en gezinssituatie. Door deze verschillende kader te bespreken met de kinderen raken zij bekend met elkaars ideeën. Tijdens de momenten waar de kinderen aan tafel zitten, kunnen deze

verschillen goed worden besproken. Ook bij conflicten voeren de pedagogisch medewerkers gesprekken met de kinderen over normen en waarden. De kinderen worden hierin ook gehoord. Wat mag, wat niet- en waarom? Wat spreken we met elkaar af? Hoe jonger de kinderen zijn, hoe eenvoudiger de afspraken en hoe meer oefening het vraagt om deze te volgen.

Vanaf de peuterleeftijd corrigeren de kinderen elkaar vaak en graag, als de afspraken eenmaal gemaakt zijn. Kinderen kunnen onderling uitstekende bewakers zijn van de gemaakte afspraken om de normen en waarden in stand te houden.

De pedagogisch medewerker is de drager van de normen en waarden. De volwassene handelt als voorbeeld en de kinderen kopiëren dit gedrag. Dat betekent niet dat volwassenen niet van de kinderen kunnen leren. Door open te staan voor de logica en emoties van kinderen kan een ander besef ontstaan over regels, normen en waarden. Nieuwe afspraken kunnen gemaakt worden door dit proces.

Wanneer kinderen buiten de groep dreigen te vallen is de rol van de pedagogisch medewerker om het kind te zien en te begrijpen. Wanneer en waarom toont dit kind dit gedrag? Kan het voorkomen worden door in te grijpen in bepaalde situaties? Door waar te nemen en het bespreekbaar te maken worden kinderen serieus genomen en werken we samen aan de oplossing, waarin het kind integer benaderd wordt.

3.b. De pedagogische medewerkers aan het woord

Baby's

Wij respecteren het als een baby een ander ritme heeft. Vaak pakt een kind dat ouder is dan 9 maanden het ritme van het kinderdagverblijf vanzelf op. Wij communiceren met de ouders en staan open voor suggesties en vragen. Wij stimuleren het kind als het iets zelfstandig wil doen ook al gaat het nog niet zoals het zou moeten. We laten een kind zoveel mogelijk zelf doen, zelf eten en drinken. De grotere baby's leren bij ons vriendjes maken na een ruzie, samen delen, op je beurt wachten. Wij letten op signalen van baby's die op dat moment geen zin hebben in een knuffel of geen zin hebben om tegen ons te lachen. We laten een kind met rust als het daaraan behoefte lijkt te hebben.

Peuters

Wij verdelen onze aandacht over alle kinderen. Wij hebben geen voorkeurshouding naar individuele kinderen. Wij kijken zorgvuldig naar de eigenheid van ieder kind. Wij leren kinderen respectvol met elkaar maar ook met speelgoed om te gaan. Dus een ruzie oplossen, niet gooien met speelgoed, elkaar geen pijn doen. Aan tafel om de beurt een liedje zingen of een verhaal vertellen. Kinderen die lang van stof zijn, niet afbreken maar helpen het verhaal af te maken zodat een ander ook aan de beurt kan komen. Als een kind van bijna vier jaar een fiets afpakt zullen wij ingrijpen door het kind aan te spreken op wat het al weet: "Je weet toch dat je niet zomaar een fiets mag afpakken? Je weet toch dat je dat kunt vragen?"

De derde pijler: zelfstandigheid

4.a. De essentie van zelfstandigheid

Door een kind zelfstandig dingen te laten doen en beslissingen te leren nemen proberen wij een kind zelfvertrouwen te geven. Hierdoor kan een kind uitdagingen aangaan en zich verder ontwikkelen.

Zelfstandigheid uit zich in:

contact met de pedagogische medewerkers

eigen identiteit

kinderen onderling

4.a.1. Contact met de pedagogische medewerkers

Een jonge baby is totaal afhankelijk van de volwassenen om hem heen. Het kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo tot een individu dat steeds meer in staat is zelf dingen te doen en keuzes te maken. We vinden het belangrijk om kinderen in deze ontwikkeling goed te begeleiden en hen vanuit een basis van acceptatie en vertrouwen te leren zelfstandig dingen te ondernemen, aansluitend bij hun mogelijkheden. Wanneer een kind in staat is zelfstandig dingen te doen, maakt dit het kind minder afhankelijk van zijn omgeving. Het kind kan steeds beter aangeven wat het wel en niet wil waardoor er adequater op hem gereageerd kan worden. Het kind heeft op deze manier invloed op wat er met hem gebeurt.

Sommige kinderen richten zich meer op de volwassenen dan op de kinderen om hen heen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer een kind eenkennig is. Het is belangrijk dat kinderen zich hechten aan de pedagogische medewerkers maar een te sterke hechting kan het kind belemmeren om dingen te ondernemen en zo ervaringen op te doen. Pedagogische medewerkers zijn zich hier van bewust en proberen kinderen die veel bij de pedagogische medewerkers zitten en achter hen aan hobbelen geleidelijk aan te stimuleren om zelf dingen te ondernemen, met andere kinderen te spelen en zichzelf te vermaken.

4.a.2. Eigen identiteit

Het ene kind wil graag zoveel mogelijk zelf dingen doen. Het andere kind vindt het prettig wanneer de volwassenen zoveel mogelijk voor hem doen. Ieder kind ontwikkelt zich ook in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Zo kan het ene kind motorisch heel snel zijn, terwijl bij het andere kind de cognitieve ontwikkeling juist wat sneller verloopt. Wij vinden het belangrijk dat een kind zelfvertrouwen krijgt en willen hem hierin begeleiden door aan te sluiten bij de mogelijkheden van het kind. Wij denken dat het opdoen van positieve ervaringen kinderen zelfvertrouwen geeft, waardoor zij meer uitdagingen aan durven te gaan.

4.a.3. Kinderen onderling

In het contact met anderen doen kinderen veel vaardigheden op. Wanneer zij zien dat de andere kinderen rustig aan tafel blijven zitten en hun boterham opeten of rustig in hun bed blijven liggen wanneer ze moeten gaan slapen, zullen zij eerder geneigd zijn om dit zelf ook te doen. Wanneer anderen het speelgoed opruimen voor het eten zullen zij ook eerder geneigd zijn mee te helpen. De pedagogische medewerkers stimuleren de kinderen hierin ook zoveel mogelijk.

Daarnaast worden de kinderen zich door hun sociaal-emotionele ontwikkeling steeds meer bewust van hun eigen "ik". Zij ontwikkelen een zelfbewustzijn en zelfvertrouwen. In het contact met anderen leren zij steeds beter hun wensen naar voren te brengen. Soms gaat dat wat ruw, zeker bij de kleintjes maar de pedagogische medewerkers zullen hen begeleiden om dit op een juiste manier te doen. Dit doen zij door steeds uit te leggen, erover te praten, te herhalen en door het goede voorbeeld te geven. De grotere peuters weten vaak heel goed wat wel en niet mag en "corrigeren" de jonge peuters die de regels nog niet goed kennen. Zij ontfermen zich vaak ook op een hele lieve, sociale manier over de kleintjes door hen bijvoorbeeld bij hun hand te nemen en samen met hen dingen te doen.

4.b. De pedagogische medewerkers aan het woord

Baby's

Als speelgoed buiten het bereik van een kind ligt, proberen wij het kind te stimuleren het zelf te pakken. Wij bekijken hoever het kind is in zijn ontwikkeling en aan de hand daarvan stimuleren wij het kind om bijvoorbeeld zelf te gaan staan en weer te gaan zitten, los te lopen of zelf te drinken of te eten. Wij proberen kinderen zelfvertrouwen mee te geven door niet te hoge eisen te stellen, maar hen wel dat zelf te laten doen wat ze echt zelf kunnen of willen. Kinderen worden gestimuleerd zelf te kiezen wat ze op brood willen. Je geeft kinderen zelfvertrouwen door niet gelijk in te grijpen als iets niet lukt. Ze moeten zelf ontdekken hoe iets werkt.

Peuters

In het kringgesprek leren kinderen "luisteren naar elkaar", "uitleggen wat je bedoelt", "weten wat je wilt." We leren kinderen iets waar je niet zo goed in bent toch te doen (of te proberen). Ze leren zelf aan- en uitkleden, conflicten oplossen met leeftijdgenootjes, vragen om hulp. Kinderen van deze leeftijd (3-4 jaar) kunnen zelfstandig en met elkaar boeken lezen en kunnen goed omgaan met het materiaal. We stimuleren deze kinderen om naar het boek van hun keuze te vragen. "Welk boek wil jij lezen?" Als kinderen zich vervelen, proberen we het kind zelf te laten verzinnen wat hij of zij (straks) wil doen. Vervelen is op zich een goede ontwikkeling. Het kind leert op deze manier dat hij/zij zijn/haar creativiteit en fantasie moet gebruiken om verder te spelen. De grote peuters kunnen al veel zelfstandig doen. Wij geven hen opdrachtjes die voor hen uitdagend zijn (bijvoorbeeld iets op een andere groep halen) en die hun zelfstandigheid vergroten. Voor kinderen die al bijna vier jaar zijn, proberen we activiteiten en materiaal aan te bieden waar zij op dat moment aan toe zijn. Dit kunnen activiteiten zijn die bijvoorbeeld om meer precisie en inzicht vragen.

Deel II: Pedagogisch werkplan

Pino en Hakim van dag tot dag

5.a. Inleiding

In dit hoofdstuk komen de praktische zaken van het dagelijkse leven op de kinderdagverblijven aan bod. Als eerste staat dit hoofdstuk stil bij de opbouw van de groep. SKD werkt met een horizontale samenstelling van de groepen. Dit betekent dat er aparte baby- en peutergroepen zijn. Vervolgens gaat dit hoofdstuk in op de dagindeling. Een duidelijke dagindeling vormt een van de voorwaarden voor een veilige en geborgen omgeving. Vervolgens gaat dit hoofdstuk in op het thema voeding en verzorging, ziekte en het kwaliteitsbeleid.

5.b. Opbouw van de groepen/stamgroepen

SKD heeft twee kinderdagverblijven: Hakim en Pino.

Op kinderdagverblijf Hakim zijn er twee babygroepen en twee peutergroepen. Op de babygroepen worden dagelijks maximaal 8 kinderen opgevangen in de leeftijd van tien weken tot 24 maanden. Op de peutergroepen komen dagelijks maximaal zestien kinderen in de leeftijd vanaf 24 maanden tot vier jaar.

Kinderdagverblijf Pino heeft één babygroep en twee peutergroepen. Op de babygroep komen maximaal 8 kinderen in de leeftijd van tien weken tot anderhalf jaar. Op de peutergroepen worden per dag dertien kinderen opgevangen in de leeftijd van anderhalf tot vier jaar.

Op elke groep werken maximaal vier vaste pedagogische medewerkers, van wie er dagelijks twee aanwezig zijn.

Stamgroep:

Ieder kind heeft zijn eigen stamgroep, d.w.z. een vaste groep kinderen in een vaste groepsruimte met vaste begeleiding. Ouders worden bij plaatsing geïnformeerd in welke groep hun kind is geplaatst. Doordat ieder kind in zijn eigen groep wordt ontvangen en opgehaald, betekent het dat er bij Pino en Hakim meerdere beroepskrachten gelijktijdig aanwezig zijn aan het begin en eind van de dag. Het kan voorkomen dat de groepen samen zijn tijdens de breng- en haalmomenten. In geval van calamiteiten kunnen de beroepskrachten elkaar bijstaan. Kinderen kunnen gedurende de week gebruik maken van maximaal twee stamgroepsruimtes. Er zijn verschillende momenten waarop de kinderen de stamgroep verlaten:

het slaapmoment: de kinderen van de peutergroepen die slapen doen dit in één ruimte. De kinderen die niet slapen, spelen in één van de peuterruimtes.

open-deuren-beleid: vanuit pedagogische oogpunt werken wij regelmatig met een open-deuren-beleid waarbij de kinderen dan de mogelijkheid hebben om hun stamgroep te verlaten.

Door de terugloop van het aantal inschrijvingen in de kinderopvang is de bezetting van de groepen dermate teruggelopen op sommige dagen waardoor structurele maatregelen noodzakelijk zijn. In overleg met de oudercommissie zijn de volgende afspraken gemaakt:

Als de bezetting van de groep zodanig is dat er minder pedagogische medewerkers kunnen worden ingezet zullen wij dat op de volgende wijze uitvoeren:

De leidster/kind ratio zal nooit worden overschreden.

*Samenvoegen is alleen mogelijk tussen babygroepen onderling en peutergroepen onderling.

Ouders worden door middel van een nieuwsbrief tijdig op de hoogte gebracht.

Het gewijzigde rooster is altijd voor ouders herkenbaar te vinden bij de ingang van de groep.

*Met schriftelijke toestemming van de ouders kan de opvang tijdelijk, voor een van te voren met de ouders overeengekomen periode, in een andere stamgroep plaatsvinden.

Opendeurenbeleid

Als alle kinderen en pedagogische medewerkers in huis zijn wordt er vanuit pedagogische oogpunt regelmatig gekeken welke kinderen qua ontwikkeling met elkaar kunnen spelen.

Dit kan ingedeeld worden naar aanleiding van:

aanbod van activiteiten

leeftijd

interesses

mogelijkheden

Het werken met een open-deuren-beleid leidt tot vergroting van het activiteitenaanbod.

Kinderen kunnen kiezen uit meerdere activiteiten in verschillende ruimtes. Met kinderen uit verschillende groepen worden gezamenlijke activiteiten ondernomen. Daarbij worden de specifieke talenten van de diverse pedagogische medewerkers ingezet voor alle kinderen. Zo worden meer spel- en speelmogelijkheden gecreëerd. De kinderen krijgen de gelegenheid om meerdere vriendschappen op te bouwen en om meerdere pedagogische medewerkers te leren kennen.

De momenten van de gezamenlijke activiteiten vinden plaats in de ochtend na het drinken of 's middags na het fruit eten.

De overgang van de babygroep naar de peutergroep

De leeftijd waarop een kind overgaat van de babygroep naar de peutergroep verschilt per kinderdagverblijf. Wanneer het kind fysiek oud genoeg is om over te gaan naar de peutergroep, maar mentaal gezien er nog niet aan toe is, wordt zo mogelijk het verblijf op de babygroep verlengd. Het is belangrijk dat het kind ruim de tijd krijgt om te wennen in zijn nieuwe groep.

Binnen de kinderdagverblijven wordt er gestreefd naar een groepsopbouw waarin het mogelijk is dat kinderen elkaar stimuleren in hun ontwikkeling. De wat oudere kinderen kunnen een stimulerend voorbeeld zijn voor de iets jongere en de jongere kinderen kunnen hulp "vragen" aan de oudere kinderen. Dit is een natuurlijk proces, waarin de kinderen zien dat niet iedereen hetzelfde kan en dat zij elkaar hierin moeten respecteren en accepteren. Daarnaast is het kind langere tijd bij dezelfde leiding waardoor het vertrouwen en het gevoel van veiligheid van het kind zich kan ontwikkelen.

“4-ogen principe”

Wat is het “4-ogen principe”?

“Het “4 ogen principe” houdt in dat een andere volwassene altijd moet kunnen meekijken of meeluisteren met de beroepskracht. Een beroepskracht mag nog altijd alleen op de groep werken. Zolang maar op elk moment een andere volwassene de mogelijkheid heeft om mee te kijken of te luisteren”. (uit: brief van het ministerie van SZ&W, dd. 08-02-2013).

Hoe brengt SKD de adviezen in praktijk?

Hieronder geven we aan hoe we het “4 ogen principe” vorm geven.

Openen en sluiten van groepen.

De groepen worden door één pedagogisch medewerker geopend en aan het eind van de dag gesloten. Aan het begin en aan het eind van de dag zijn er bij Hakim 4 en bij Pino 3 medewerkers in het kinderdagverblijf aanwezig.

Op de dagen dat er structureel minder kinderen aanwezig zijn, wordt er minder personeel ingezet. De kinderdagverblijven worden in dit geval altijd door minimaal 2 pedagogische medewerkers geopend en gesloten. Deze medewerkers kunnen elkaar altijd zien of horen.

Beroeps kracht- kind ratio

In de wet zijn minimale eisen vastgesteld aan het aantal kinderen van een bepaalde leeftijd dat per medewerkers mag worden opgevangen. De zogenaamde Beroepskracht- Kind Ratio (BKR).

Dagopvang

Tabel 1. Berekening van het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten en de maximale groepsgrootte bij groepen in de dagopvang en het peuterspeelzaalwerk

	Leeftijd kinderen	Minimaal aantal beroeps-krachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroeps-krachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroeps-krachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroeps-krachten	Maximaal aantal kinderen
Groepen alle kinderen één leeftijd	0 tot 1	1	3	2	6	3	9	4	12
	1 tot 2	1	5	2	10	3	15	4	16
	2 tot 3	1	8	2	16	----	----	----	----
	3 tot 4	1	8	2	16	----	----	----	----
	0 tot 2	1	4	2	8	3	14 ¹	4	16 ¹
Gemengde leeftijds-groepen	0 tot 3	1	5	2	10	3	13 ¹ / 14 ⁴ / 15 ²	4	16 ¹
	0 tot 4	1	5	2	12	3	14 ¹ / 15 ³ / 16 ²	4	16 ¹
	1 tot 3	1	6	2	11	3	16	----	----
	1 tot 4	1	7	2	13	3	16	----	----
	2 tot 4	1	8	2	16	----	----	----	----

¹ Waarvan maximaal acht kinderen van 0 tot 1 jaar.

² Waarvan maximaal drie kinderen van 0 tot 1 jaar.

³ Waarvan maximaal vijf kinderen van 0 tot 1 jaar.

⁴ Waarvan maximaal vier kinderen van 0 tot 1 jaar.

Bron: 1ratio.nl

Rooster en (structureel) samenvoegen

Regulier rooster

	Vroege dienst		Late dienst
Babygroepen	8.00- 16.30 uur		9.30 -18.00 uur
Peutergroepen	8.00 -16.30 uur		9.30 -18.00 uur

Rooster (structureel of incidenteel) samenvoegen

	Vroege dienst	Tussendienst	Late dienst
Babygroepen	8.00- 16.30 uur	08.30-17.00 uur	9.30 -18.00 uur
Peutergroepen	8.00 -16.30 uur	08.30/45- 17.00/15	9.30 -18.00 uur

Elke groep start om 8.00 uur met 1 vaste pedagogisch medewerker zodat de kinderen kunnen starten op hun eigen stamgroep met een vast gezicht.

Op Hakim kunnen in de ochtend en middag de tussendeuren geopend zijn.

Om 9.30 uur start de 2^e pedagogisch medewerker.

De kinderen worden gedurende dag op hun eigen stamgroep opgevangen uitgezonderd van buitenspelen, spelen op de gang (op Hakim).

Als er wordt samengevoegd tijdens het brengen en of ophalen van de kinderen dan begint er 1 vaste medewerker van 1 van de groepen waarna rond 8.30 uur de 2^e medewerker komt van de andere peuter en babygroep. De groep kan vanaf dat moment opgedeeld worden waarna de kinderen die erna worden gebracht op hun eigen groep kunnen worden opgevangen.

Om 9.30 uur komt de 3^e pedagogisch medewerker.

Op de dagen met een normale bezetting kunnen PM'ers ervoor kiezen de dag samen te eindigen als er blijkt dat er kinderen willen samenspelen of wanneer er aan het einde van de dag weinig kinderen op de stamgroep zijn.

Van elke groep is er bij het begin of einde van de dag een vaste PM'er aanwezig en zij begeleiden het samenvoegen gezamenlijk. Dit geldt voor zowel de peutergroepen als babygroepen.

Doordat we met een open deurenbeleid werken zijn kinderen vaak al vertrouwd met de ruimtes, de kinderen en de pedagogisch medewerkers buiten de stamgroep. Daarnaast kunnen de kinderen terugvallen op (ten minste één van de) vertrouwde pedagogisch medewerkers van hun stamgroep. Bij het samenvoegen van groepen gaat deze altijd met de groep kinderen mee. Ook het bieden van duidelijkheid en overzicht is van belang voor de emotionele veiligheid van kinderen. De pedagogisch medewerkers vertellen de kinderen van te voren met welke groep er wordt samengevoegd en hoe het programma er uit ziet. Ook het vaste dagritme en het bieden van vaste rituelen helpt de kinderen om zich emotioneel veilig te voelen.

Tijdens de vakantieperiode of calamiteiten met personeel

Kan het voorkomen dat er minder kinderen/ medewerkers aanwezig zijn.

We maken naast de vroege en late diensten dan óók gebruik van een tussendienst.

Deze dienst is van 08.30/ 08.45 -17.00/15 uur.

Afhankelijk van hoeveel kinderen er zijn, wordt er tegen 16.55 uur gekeken of het noodzakelijk is dat de medewerker met de tussendienst iets langer blijft.

Elke medewerker gaat een half uur met pauze tussen 13.00 uur en 14.00 uur.

De pauzes worden zo ingedeeld dat altijd minimaal de helft van de medewerkers op de groep aanwezig is.

Wanneer er door een calamiteit geen vast gezicht op de groep aanwezig kan zijn. Zetten wij bij voorkeur een andere medewerker van de groep in of een invaller uit onze vaste invalpool. Wij werken niet met ZZP'ers. Bij uitzondering wordt er gebruik gemaakt van een uitzendbureau, deze wordt alleen ingezet met een vast gezicht.

De emotionele veiligheid zullen we blijven waarborgen zoals beschreven bij rooster en (structureel) samenvoegen

Bij calamiteit met personeel kan er ook gekeken worden welke kinderen voor een korte periode met schriftelijke toestemming van de ouder op een andere groep kan spelen. Hierbij denken we aan het begin of einde van de dag als personeel onderweg is of als het niet lukt om personeel op de groep in te zetten.

3 -uurs regeling

Aan het begin en einde van de dag zijn er minder kinderen aanwezig.

Wij zetten hoogstens drie uur per dag minder Pedagogisch medewerkers in dan volgens de BKR vereist is.

De 3 uren regeling wordt op groep of locatieniveau ingezet en kan dus verschillend worden ingezet afhankelijk van het rooster en het aantal aanwezige kinderen.

Op het dagverblijf is er altijd minimaal 1 pedagogisch medewerker per stamgroep aanwezig bij een volledige bezetting.

Kinderen hebben dus een vertrouwde pedagogisch medewerker van hun stamgroep. Indien de PM'er (kort) hulp nodig heeft kan zij haar collega van de andere groep erbij roepen. Doordat we met een open deurenbeleid werken zijn kinderen vaak al vertrouwd met de ruimtes, de kinderen en de pedagogisch medewerkers buiten de stamgroep. Daarnaast worden PM'ers ondersteund in huishoudelijke taken door een huishoudelijke medewerker, zodat zij haar aandacht volledig aan de kinderen kan geven.

Ook het vaste dagritme en het bieden van vaste rituelen helpt de kinderen om zich emotioneel veilig te voelen. Begin van de ochtend wordt er puzzel gemaakt, voorgelezen en tussendoortje gegeten (zoals een cracker). Eind van de middag wordt er na het verschoonmoment een tussendoortje gegeten en er een activiteit aan tafel gedaan (zoals knutselen/tekenen en/of puzzelen).

Tijdens de middagpauze van de PM'ers (tussen 13.00 en 14.00 uur) slapen veel kinderen.

Waardoor minder kinderen actieve pedagogische aandacht nodig hebben.

Er is altijd een pedagogisch medewerker bij de speelwacht voor de kinderen die wakker zijn en een pedagogisch medewerker bij de slaapwacht voor de kinderen die slapen.

Vaste medewerkers en vaste gezichten

Zoals gezegd heeft elke groep vaste medewerkers die in deeltijd met elkaar de groep draaien. De term vaste gezichten is een begrip in de Kinderopvang. Dit is echter niet hetzelfde als vaste medewerkers. De kinderen zien per week maximaal 3 gezichten. Dat wil zeggen dat als de kinderen aanwezig zijn, zij altijd één van deze drie medewerkers op de groep zien. Ieder vaste medewerker van de groep heeft mentorkinderen.

Op de babygroep van Pino

Zijn er vier medewerkers werkzaam op de groep, waarvan twee het vaste gezicht zijn voor de kinderen.

Op de peutergroep van Pino

Zijn er 4/ 5 medewerkers op de groep, waarvan er drie het vaste gezicht zijn voor de kinderen.

Op de groepen van Hakim (baby)

Zijn er drie medewerkers op de groep waarvan er twee het vaste gezicht zijn voor de kinderen.

Op de groepen van Hakim (Peuter)

Zijn er vier medewerkers op de groep waarvan er drie het vaste gezicht zijn voor de kinderen.

Ondanks dat we begrijpen dat deze maatregel bijdraagt aan de emotionele veiligheid van de kinderen, zijn er echter situaties waarbij het niet eenvoudig is om te voldoen aan deze wettelijke eis.

Hieronder een aantal voorbeelden van dit soort situaties en oplossingen;

- Bij langdurig ziekte wordt er eerst gekeken of de 2 andere medewerkers van de groep dit kunnen opvangen. Zo niet, wordt er iemand uit onze vaste inval pool ingezet die bekend is met de kinderen, de ouders en onze werkwijze.
- Kortdurend verlof/ vakantie van vaste gezichten proberen we op te lossen door vaste inval op de groep in te zetten. Vakantie van een vast gezicht wordt opgevangen door één ander persoon die aangewezen wordt als tijdelijk vast gezicht. *Overigens kunnen niet alle medewerkers tegelijk op vakantie.*
- Bij onverwacht verzuim van twee vaste medewerkers van een groep. Vragen wij een vaste medewerkers van de andere baby of peutergroep om op de desbetreffende groep te staan. Op deze manier wordt de stabiliteit en de emotionele veiligheid van het kind gewaarborgd.

Kinderen hebben een vertrouwde pedagogisch medewerker van hun stamgroep. Daarnaast is er vaste inval die bekend is met de locatie, de werkwijze en dagritme. Op de groep is de basisinformatie over de kinderen in zicht van de PM'er (bord op de muur) met onder ander informatie over bijvoorbeeld allergieën. Daarnaast wordt er gewerkt met Kids Konnect (iPad) en is er een (fysieke) map met kindgegevens. Tevens is er een overdrachtschrift met eventuele bijzonderheden.

Buiten spelen;

Bij kinderdagverblijf Pino is er zicht op de speelplaats door de burens uit de omringende flatgebouwen. Ook kunnen voorbijgangers en de collega pedagogische medewerkers van de naburige peuterspeelzaal zien wat er op het plein gebeurt. Het speelplein van kinderdagverblijf Hakim wordt omringd door het schoolgebouw van de brede school de Meridiaan en is er derhalve zicht vanuit gangen op speelplaats door docenten en ouders. Een pedagogische medewerkster gaat niet alleen met de kinderen buiten het kinderdagverblijf.

Personeel;

Wij gaan ervan uit dat personeel elkaar aanspreekt op ongewenst gedrag ten opzichte van kinderen, ouders en collega's. Wij moedigen een open aanspreekcultuur aan. Dat is niet altijd makkelijk. Daarom worden de medewerkers regelmatig op studiedagen en avonden hierin extra geschoold.

Wat we verstaan onder ongewenst gedrag is vastgelegd in een gedragscode die door alle medewerkers en de bestuursleden van de SKD is ondertekend. Professionele leidsters die geschoold zijn in het herkennen van signalen van kindermishandeling (verwaarlozing, fysiek

en/of emotioneel, mishandeling) is een van de zaken die onderdeel uitmaken van veiliger kinderopvang.

Het herkennen van signalen van kindermisbruik of kindermishandeling is onderdeel van de vergaderingen, de groepsoverleggen en de studiedagen. Er zijn aandacht functionarissen.

Bij aanname van nieuw personeel worden altijd referenties ingewonnen. In 2013 is daartoe een nieuw protocol met vragenlijst aan de selectieprocedure toegevoegd.

Naast Pedagogisch Medewerkers kunnen we ook stagiaires en Pedagogisch Medewerkers in Opleiding op de groepen hebben.

Er zijn ook stagiaires aanwezig. Zij volgen de Beroeps Opleidende Leerweg (BOL). De stagiaires worden opgeleid in het uitoefenen van het vak van pedagogisch medewerker of volgen een andere relevante opleiding. De directeur en/of pedagogisch medewerkers begeleidt de stagiaires bij de opdrachten die zij vanuit de opleiding moeten volgen. De stagiaires werken 'boventallig' op de groep en werken samen met de gediplomeerde pedagogisch medewerkers. De verantwoordelijkheid ligt altijd bij de pedagogisch medewerkers. Alle stagiaires beschikken over een VOG en een praktijkovereenkomst. De tweedejaars stagiaires mogen ook op hun eigen groep invallen, bij ziekte en afwezigheid van de vaste pedagogisch medewerkers. Of daar gebruik van wordt gemaakt, is afhankelijk van de capaciteiten van de stagiaire en de omstandigheden op dat moment. De directeur bepaalt of een stagiaire mag invallen en legt dit schriftelijk vast. De stagiaire is belast met de dagelijkse taken die voorkomen op de groep. De teamcoördinator evalueert samen met de stagiaire en de pedagogisch medewerkers op de groep wanneer deze taken kunnen worden uitgebreid. De taken worden afgestemd op het niveau van bekwaamheid van de stagiaire en worden vastgelegd door de praktijkbegeleider. Bij ziekte of afwezigheid van de pedagogisch medewerkers wordt gewerkt met invalkrachten. Bij de SKD werken wij zoveel als mogelijk met onze eigen invalkrachten, die bekend zijn met ons werkwijze en met de kinderen en ouders. Alle invalkrachten beschikken over een VOG en een geldig diploma (voor zover het geen stagiaires zijn).

De gebouwen

Hakim:

In kinderdagverblijf Hakim zijn de groepen aan elkaar verbonden met een tussendeur. De deuren staan regelmatig open en leidsters lopen makkelijk bij elkaar binnen.

Tijdens het openen en sluiten van het kinderdagverblijf staat deur tussen de groepen open, zodat medewerkers van verschillende groepen elkaar kunnen zien en horen. De deur naar de gang is dan gesloten.

Leidinggevendenden, collega pedagogische medewerkers en de huishoudelijk medewerker komen regelmatig de groepen binnen. De slaapruintes zijn voorzien van deuren met glas en er is zachte verlichting zodat er van buitenaf zicht is in de slaapruintes.

De badkamerdeur tussen de peutergroepen staat altijd open bij verschonen zodat collega's elkaar kunnen zien of horen.

De inrichting van het gebouw met veel glazen wanden zorgt voor zicht op alle groepen.

Alle groepen hebben grote ramen waardoor men van buiten af naar binnen kan kijken.

Pino:

Bij het openen en sluiten van de groepen staan de toegangsdeuren van de groepen open en zijn de groepen naar de gang toe afgesloten door een hekje, zodat de medewerkers van de verschillende groepen elkaar kunnen horen. Leidinggevend, collega pedagogische medewerkers en de huishoudelijk medewerker komen regelmatig de groepen binnen. Als de peuters op bed liggen is de toegangsdeur van de slaapruijnte altijd geopend en zit de leidster die slaapwacht heeft in de deuropening, zodat zij zichtbaar is vanaf de gang. De slaapkamers van de babygroepen staan via een babyfoon in contact met de babygroep. Als de babyleidster langer in de slaapkamer is dan de tijd die het kost een kind in bed te leggen (hieronder verstaan wij enkele minuten), staat de babyfoon aan.

De badkamerdeur op de peutergroepen staat bij verschenken altijd open bij zodat collega's elkaar kunnen horen of zien.

De inrichting van het gebouw met veel glazen wanden en glas in de toegangsdeuren zorgt voor zicht op alle groepen.

Alle groepen hebben grote ramen waardoor men van buiten af zicht heeft in de groep.

Tot slot.

De regels uit het 4 ogen principe maken deel uit van het beleid en zijn opgenomen in de jaarlijkse Risico inventarisatie Veiligheid en Gezondheid. Hiermee wordt het 4-ogen principe jaarlijks geëvalueerd en onder de aandacht gebracht.

Ondersteuning beroepskrachten

De kwaliteit van de pedagogisch medewerkers is belangrijk!

Door inzet van een pedagogisch coach wordt de kwaliteit van de pedagogisch medewerkers in hun werk gestimuleerd. Een pedagogisch coach zal de medewerkers coachen bij de dagelijkse werkzaamheden. Er zal jaarlijks een gesprek plaatsvinden met alle medewerkers (individueel) en de pedagogische coach. Tijdens dit gesprek wordt de eventuele hulpvraag van de medewerker besproken. Input voor deze hulpvraag komt voornamelijk van de medewerker zelf, maar kan worden aangevuld door de directeur (n.a.v. de functioneringsgesprekken) en/of door de coach zelf. Indien gewenst/nodig zullen er meerdere gesprekken volgen.

De pedagogisch coach stimuleert pedagogisch medewerkers effectief en begeleidt hen in de kwaliteit van hun pedagogisch handelen. Maar ook begeleiding bij het maken van een persoonlijk trainings-/scholingstraject. Kortom een coach voor professionele en persoonlijke ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers.

Tevens is zij ondersteunend bij het schrijven en implementeren van het beleid.

De pedagogisch coach heeft ook een taak bij het bewaken en invoeren van pedagogische beleidsvoornemens. De pedagogisch coach is hbo-opgeleid. De pedagogische coach is, in samenwerking met de directeur en de assistent leidinggevende, verantwoordelijk voor de inhoudelijke ondersteuning van de pedagogische medewerkers en ontwikkeling van het pedagogische beleid. Volgens de berekening o.b.v. het aantal vestigingen en aantal fte's werkt de pedagogische coach minimaal 7 uur per week. De uren zijn als volgt verdeeld: 2.8 uur per week voor Hakim en 2,3 uur per week voor Pino. In praktijk ligt het aantal uur echter hoger. Ze wordt zelf niet structureel ingezet op de groepen. De pedagogisch coach valt hiërarchisch direct onder de directeur en wordt zelf gecoacht door de directeur.

De **assistent leidinggevende** is verantwoordelijk voor de roosters, de kindplanning, de RI&E's en praktische ondersteuning de pedagogisch medewerkers. Tevens is zij ondersteunend bij het schrijven en implementeren van het beleid.

De **huishoudelijk medewerker** is elke ochtend aanwezig. Zij verzorgt de maaltijden en voert allerlei huishoudelijke taken uit ter ondersteuning van de pedagogisch medewerkers.

De groep wordt na sluitingstijd dagelijks door een professioneel schoonmaakbedrijf schoongemaakt.

Oproepmedewerkers:

Bij ziekte of verlof van een vaste medewerker worden pedagogische medewerkers ingeroosterd uit de pool van vaste invallers. Uitzendkrachten van uitzendbureaus worden ingezet als er geen vaste inval kan worden ingezet.

5.c. Dagindeling van de groepen

Regelmaat

Een regelmatige dagindeling biedt de kinderen veiligheid en geborgenheid. Onderstaand schema geeft een globaal overzicht van de dagindeling op Pino en Hakim. Per locatie en per groep kan de dagindeling wat verschillen: afhankelijk van de samenstelling van de groep. Voor de leesbaarheid van dit pedagogische beleid is hier de grote lijn van een dag neergezet. Zeker het begin, midden en eind van de dag is hetzelfde ingericht, de variatie zit in het ochtend- en middagdeel. Deze indeling is geschikt voor kinderen vanaf ongeveer 9 maanden. De kinderen die jonger zijn volgen vaak hun eigen schema.

5.c.1. De baby's

08.00-09.00 De kinderen worden gebracht. Wij hechten er grote waarde aan als ouders/verzorgers de kinderen vóór 9.00 uur brengen. Dit maakt het voor ons mogelijk om het ritme van de dag vast te houden. Dit is belangrijk voor het welzijn van de kinderen: het dagritme is heel belangrijk voor het gevoel van veiligheid en geborgenheid. Ook is er tijd voor overdracht met de ouders tijdens het brengen.

09.00-11.30 In de ochtend is er tijd om te slapen, te spelen, te eten en te drinken. De jongste kinderen slapen in de ochtend. De tijd dat ze naar bed gaan, is afhankelijk van hoe moe ze zijn en hoe vroeg ze wakker waren. De andere kinderen spelen op de groep met elkaar, in de box of het wipstoeltje, al naar gelang de leeftijd en de behoefte. Soms organiseert de pedagogische medewerker een speciale creatieve activiteit. De jongste kinderen krijgen de fles afhankelijk van hun drinkschema. Het ritme van thuis houden wij daarbij aan. De andere kinderen krijgen melk en een cracker. Bij beide dagverblijven is dat tussen 9.00 en 9.30 uur. Regelmatig krijgen de kinderen een schone luier: voor en na het slapen, na het eten en drinken en uiteraard als het nodig is.

11.30-12.00 Met de grotere kinderen eten wij brood en drinken wij thee. De jongste kinderen zitten er gezellig bij in de wipstoeltjes. Zodra de kinderen willen en kunnen, mogen ze zelf eten. Vanaf ongeveer een jaar drinken kinderen uit een tuitbeker en leren al zelf het

beleg op hun brood te kiezen door beleg aan te wijzen, of indien mogelijk te benoemen. Wij letten goed op dat alle kinderen voldoende brood en vocht binnen krijgen.

12.30-14.30 Als alle gezichten en handjes zijn schoongemaakt, krijgen alle kinderen een schone luier. De kinderen slapen gemiddeld 1 ½ uur. Wij halen de kinderen uit bed, verschonen ze en kleden ze weer aan voor de middag.

14.30-16.00 Tijd voor fruit en flesjes drinken. Elk kind (ouder dan 6 maanden) krijgt een schaalpje met gepureerd vers fruit. Kinderen, jonger dan 6 maanden krijgen alleen fruit als de ouders hierom vragen. De kinderen die flessenvoeding hebben, krijgen afhankelijk van hun drinkschema, de fles.

16.00 Kinderen worden vanaf deze tijd gehaald. Alle kinderen worden verschoond. De allerjongsten gaan meestal weer naar bed aan het eind van de dag, behalve wanneer we weten dat het kind vroeg wordt opgehaald. Na 17.00 uur wordt er opgeruimd maar er blijft altijd speelgoed liggen tot iedereen is opgehaald. Rond 17.00 uur krijgen de grotere baby's nog een cracker of soepstengel en drinken en worden indien nodig verschoond.

5.c.2. De peuters

08.00-09.00 De kinderen worden gebracht. Kinderen maken, eventueel samen met de ouders/verzorgers, aan tafel een puzzel, lezen een boek of gaan kleuren of tekenen. Dit is een rustige manier om de dag te beginnen en geeft het kind de tijd om afscheid te nemen. Als een kind moeite heeft met afscheid nemen, helpt de pedagogische medewerker het kind door samen uit te zwaaien.

09.00-09.30 Voor het eten zingen wij liedjes, doen klapspelletjes of laten de kinderen iets vertellen in de groep. Meestal leest de pedagogische medewerker een verhaal voor.

09.30-10.00 De kinderen krijgen melk en een cracker.
Voordat de kinderen gaan spelen krijgen ze een schone luier, gaan naar het toilet of op het potje.

10.00-11.15 Tijd voor activiteiten en vrij spel. We spelen zo vaak mogelijk buiten. Er is divers speelmateriaal aanwezig, zoals fietsen en zandbakspullen. Bij vrij spel mogen de kinderen kiezen waarmee ze willen spelen. Dit is ook de tijd voor creatieve activiteiten zoals verven, kleien of plakken.

11.15-11.30 Voordat wij gaan eten ruimen wij eerst samen met de kinderen al het gebruikte speelgoed op. Om de kinderen daarin te stimuleren zingen wij samen het "opruimlied."
Voordat we aan tafel gaan wassen de kinderen en pedagogische medewerkers hun handen.

11.30-12.30 Vooraf aan de maaltijd zingen wij gezamenlijk een liedje. Wij eten brood en drinken thee. De kinderen mogen het beleg kiezen. De eerste boterham is altijd hartig, de tweede mogen de kinderen kiezen uit hartig of zoet beleg (jam of appelstroop). De oudere kinderen mogen af en toe zelf hun boterham smeren en beleggen. Als iedereen klaar is, krijgen de kinderen een washandje om hun gezicht en handen schoon te maken.

12.30-12.50 Kinderen die gaan slapen gaan zich uitkleden. De kinderen worden gestimuleerd om dat zoveel mogelijk zelf te doen. De kinderen met een luier worden verschoond. De kinderen zonder luier gaan naar het toilet. De kinderen mogen nog even spelen voordat ze naar bed gaan.

13.00-14.30 Voor de kinderen die niet meer slapen is dit een rustig moment van de dag. Wij lezen deze “opblijvertjes” voor of luisteren naar een sprookje. Ook is dit een mooie gelegenheid voor een activiteit specifiek voor oudere kinderen. Er is speelgoed, speciaal voor de oudere peuters, waar dan mee gespeeld kan worden. Om 14.30 wekken wij de kinderen en verschonen ze. Door het dagritme worden ze vaak zelf al wakker. Wij stimuleren de kinderen om zichzelf aan te kleden.

15.00 Voor wij aan tafel gaan wassen de kinderen en de pedagogische medewerkers hun handen. De kinderen krijgen daarna drinken en vers fruit. Hierna mogen de kinderen vrij spelen of doen we een activiteit. Wij gaan graag naar buiten.

16.00 Vanaf 16.00 komen de ouders/verzorgers de kinderen ophalen. Rond 17.00 uur krijgen de kinderen nog een cracker en drinken en worden zij verschoond.

5.d. Voeding

Binnen SKD streven wij er naar de kinderen zoveel mogelijk gezonde voeding aan te bieden volgens ons voedingsbeleid.

Wanneer kinderen een speciaal dieet volgens of speciale voeding (voedselallergie) nodig hebben, verzoeken wij de ouders dit mee te nemen.

5.e. Ziekte

Kinderen

Als een kind 's ochtends ziek is moet de ouder het kind thuis houden. Wordt een kind op het kinderdagverblijf ziek dan stelt de pedagogische medewerker de ouder(s) hiervan op de hoogte. Als het kind voldoende rust, aandacht en extra verzorging op de groep kan ontvangen, stelt de pedagogische medewerker de ouders op de hoogte van de ontwikkelingen en conditie van het kind. Indien het kind thuis beter af is, belt de pedagogische medewerker de ouder(s) om het kind op te halen.

Pino en Hakim streven er naar ziekte van een kind zoveel mogelijk te voorkomen, het welbevinden van het zieke kind te bevorderen en besmetting bij andere kinderen te voorkomen. Wij houden ons aan de richtlijnen van de GGD.

Pedagogisch medewerkers

Wanneer er een pedagogische medewerker ziek is, wordt er voor een invalkracht gezorgd. We proberen zoveel mogelijk voor “bekende” inval te zorgen: dit zijn mensen die al vaker op de groep hebben ingevallen. Als het echt niet anders is op te lossen, wordt een uitzendbureau gebeld. Van invalkrachten worden verwacht dat zij goed met de kinderen kunnen omgaan en de regels en gewoontes van de desbetreffende groep zich snel eigen kunnen maken.

5.f. Kwaliteit en risico's in de kinderopvang

Inspectie

De wet Kinderopvang 2005 stelt eisen aan kwaliteit van opvang in Nederland. Jaarlijks inspecteert de Inspectie Kinderopvang van de GGD of de Wet kinderopvang nageleefd wordt. De verslagen kunt u vinden op de website van de GGD en van SKD.

SKD voert jaarlijks een risico-inventarisatie uit op beide locaties om de risico's op het gebied van veiligheid en gezondheid te inventariseren en handelingsplannen op te stellen. Ook worden protocollen opgesteld. De protocollen veiligheid en hygiëne zijn beschikbaar voor ouders. De oudercommissie geeft bij aanpassingen in het beleid advies over de opgestelde protocollen en handelingsplannen.

Er wordt ook jaarlijks een ontruimingsoefening gehouden. Deze oefening proberen wij voor de kinderen zo rustig mogelijk te laten verlopen. Wij informeren de ouders over deze oefening omdat het voor veel kinderen toch nog een hele spannende gebeurtenis is.

Er is een ontruimingsplan en een calamiteitenprotocol en aantal medewerkers volgt jaarlijks de cursus Bedrijfsveiligheid (BHV)

Huisregels

SKD heeft voor haar kinderdagverblijven een aantal huisregels vastgesteld, zie bijlage XXX.

Uitstapjes

Tijdens uitstapjes gelden er bijzondere regels om de veiligheid en begeleiding van de kinderen te optimaliseren.

In het kader van het 4 ogen principe mag men niet alleen naar buiten met kinderen.

Baby's

Voor kinderen tot 1 jaar geldt dat er 2 pedagogische medewerkers weg mogen met de baby's als het uitstapje in de omgeving van het kinderdagverblijf is. Men kan dan met de bolderkar en 1 wandelwagen met maximaal 8 kinderen. Wil je met het openbaar vervoer weg dan geldt dat er minimaal 2 pedagogische medewerkers op stap mogen met maximaal 2 baby's.

Peuters

Voor kinderen vanaf 1 jaar geldt: Lopend in de omgeving van het kinderdagverblijf mogen 2 pedagogisch medewerkers weg met maximaal 4 kinderen. In alle andere gevallen mogen minimaal 2 pedagogisch medewerkers weg met maximaal 4 kinderen per pedagogisch medewerker, afhankelijk of de kinderen allemaal in een bolderkar kunnen zitten, er moet minimaal 1 pedagogisch medewerker bevoegd zijn.

Bij het intakegesprek wordt gevraagd of het kind mee mag met een eventueel uitstapje en of ouders vooraf gebeld willen worden.

Pedagogisch medewerkers zijn verplicht een lijst achter te laten met daarop ingevuld met welke kinderen ze zijn weggegaan. Ook moeten zij hierop vermelden waar ze naar toe gaan en hoe laat ze weer terug komen.

En zij moeten een mobiele telefoon meenemen zodat ze te allen tijde bereikbaar zijn.

6. Speciale feesten en activiteiten

6.a. Inleiding

In dit hoofdstuk gaan wij in op de bijzondere dagen voor uw kind, de nationale feestdagen en bijzondere activiteiten. Daarbij zoeken wij aansluiting bij de wereld van het kind: de speeltuin, de kinderboerderij, de markt, Sinterklaas, verjaardagen en de bibliotheek. Heel gewoon en toch bijzonder om samen te beleven en te vieren.

6.b. Speciale dagen voor het kind

De verjaardag van een kind vieren wij zowel op de babygroep als op de peutergroep. De ouders mogen daarbij aanwezig zijn. De pedagogische medewerkers hangen slingers op, versieren een stoel en maken een feestmuts. Wij zingen liedjes met elkaar en geven een cadeautje.

Bij de baby's verloopt het vieren van de verjaardag iets anders dan bij de peuters, maar de eerste verjaardag vieren is toch heel speciaal.

Als een kind jarig is, wordt er vaak een traktatie van huis meegenomen. Wij streven naar gezonde traktaties. Overleg met de pedagogische medewerker welke traktatie gezond is.

Afscheid

Wanneer een kind naar de basisschool gaat, wordt de groep en de stoel van het kind versierd met slingers en er wordt een mooie feestmuts gemaakt. Het kind krijgt een afscheidscadeautje en een afscheidsboek met alle verzamelde knutselwerken en tekeningen mee. Ook staan er foto's van het kind, de groep en de pedagogische medewerkers in. Het kind wordt voorbereid op het naderende afscheid: Er is een aftelkalender bij Hakim waarbij de kinderen een aantal dagen stickers plakken tot aan de laatste dag. Zij krijgen een "diploma" Bij Pino wordt bij de laatste 3 dagen iedere dag door het kind een ballon doorgeprikt. Vaak zijn de ouders bij het afscheidsfeestje aanwezig. De ouders hebben een eindgesprek met één van de pedagogische medewerkers en krijgen het schriftje mee naar huis waarin alle jaren de ontwikkeling is bijgehouden door de ouders en pedagogische medewerkers

6.c. Voor- en vroegschoolse educatie

Thema's

In het kader van de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) werkt men in de kinderopvang en het onderwijs met verschillende programma's. Hakim en Pino werken volgens Uk en Puk. Uk en Puk is ontwikkeld ter versterking van de VVE-programma's. Bij Uk en Puk werkt men volgens een bepaald protocol. Men werkt met thema's. Hakim en Pino hebben vanaf april 2008 gewerkt volgens de methode de Taallijn en werken sinds januari 2022 met de methode Uk en Puk.

Bij Uk en Puk zijn tien thema's ontwikkeld die aansluiten bij de belevingswereld van baby's, dreumesen en peuters. Bij elk thema zijn activiteiten uitgewerkt voor drie leeftijdsgroepen. Deze activiteiten kunnen makkelijk ingepast worden in de dagelijkse gang van zaken. In de activiteiten is er aandacht voor de vier ontwikkelingsdomeinen: taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische en zintuiglijke ontwikkeling en rekenprikkels. Er worden tips gegeven voor de inrichting van de speelleeromgeving en het inzetten van materiaal. Natuurlijk draait het bij Uk en Puk niet om lesjes geven en lesjes leren. Uk en Puk leert baby's, dreumesen en peuters nieuwe vaardigheden. Door actief bezig te zijn en lekker te spelen!

6.d. Jaarlijkse feestdagen

Sinterklaas

Rondom Sinterklaas brengen Sinterklaas en Piet een bezoek aan alle groepen van de beide kinderdagverblijven. Een aantal weken van te voren komen de ouders een avondje "knutselen" om een leuke muts voor hun kind(eren) te maken. Het begrip Sinterklaas en Piet is bij de meeste kinderen bekend. Is dit niet het geval dan wordt dit kort uitgelegd. Wij koppelen op geen enkele manier slecht of goed gedrag aan het sinterklaasfeest.

Kerst

In de week voor Kerst wordt er voor de kinderen een kerstdiner gehouden. Voor de baby's is er een kerstlunch. Voor de ouders wordt er een kerstborrel georganiseerd.

Pasen

Er is een speciaal paasontbijt voor de kinderen en de ouders. Er worden paaseitjes verstopt die de peuters mogen zoeken.

De baby's krijgen een paasei in hun mandje om mee naar huis te nemen.

Zomerfeest

Dit feest wordt in de zomermaanden gevierd en kan gekoppeld zijn aan een Uk en Puk thema. Dit feest is voor alle groepen en voor alle ouders. Er worden allerlei activiteiten georganiseerd en er wordt veel lekkers gegeten, dat door de ouders en pedagogische medewerkers is meegebracht.

Het contact met de ouders/verzorgers

7.a. Inleiding

Communicatie

SKD hecht veel waarde aan een goede communicatie en verstandhouding met ouders. Immers, het kinderdagverblijf is een aanvulling op de opvoeding thuis en deelt de opvoedingsverantwoordelijkheden met de ouders. Het is belangrijk dat het contact tussen pedagogische medewerkers en ouder(s) goed is en dat ouders het gevoel hebben dat hun kind op de juiste plek is. De ouders worden zoveel mogelijk op de hoogte gehouden van de manier van werken van het kinderdagverblijf. Om de communicatie en contacten met ouders optimaal te laten verlopen, zijn er diverse vaststaande gesprekken en momenten gedurende de tijd dat het kind op het kinderdagverblijf verblijft.

7.b. Het kennismakingsgesprek

Kennismaking

Bij deze ontmoeting hebben de ouders een gesprek met de pedagogische medewerker van de toekomstige groep. De pedagogische medewerker bespreekt de dagelijkse gang van zaken. Aan de hand van een checklist worden met de ouders een aantal zaken besproken, waaronder de manier van werken, dagindeling, uitjes, etc. De ouders geven informatie over het kind aangaande voedingsgewoonten, medicijngebruik, slaaptijden, zindelijkheid en de persoonlijkheid van het kind. Alle informatie wordt opgeschreven in een map die op de groep zelf wordt bewaard. Het is belangrijk voor de pedagogische medewerkers om alvast wat informatie over het kind te hebben om daar rekening mee te kunnen houden als het kind in de groep komt.

Wennen

Tijdens het kennismakingsgesprek wordt er een wenperiode afgesproken. Om vertrouwd te raken met een nieuwe situatie voor de ouder en het kind, komt het kind een aantal dagen een paar uur in zijn toekomstige groep. Hoe snel het wennen gaat, is afhankelijk van de reacties van het kind. Bij zowel de baby's als bij de peuters is de wenperiode drie dagen. De eerste dag is dat 1½ uur, de tweede dag 4 uur en de derde dag 6 uur. Als blijkt dat een kind meer of minder tijd nodig heeft om te wennen, is dat uiteraard mogelijk in overleg met de pedagogische medewerker. Bij kinderen die van een ander kinderdagverblijf komen kan bekeken worden of er een versnelde wenperiode kan plaats vinden. Ouders dienen wel stand-by te zijn.

7.c. Het oudergesprek

Oudergesprek

Op de baby- en peutergroepen is er altijd gelegenheid om informeel informatie uit te wisselen over het kind. Soms is er iets meer tijd dan de andere keer. Op de peuter- en babygroep wordt daarom minimaal een keer per jaar een oudergesprek aangeboden. Wordt een kind voordat het 8 maanden is geplaatst dan wordt er een oudergesprek gepland als het kind 1 jaar is. Op de babygroep is er bij het brengen en ophalen doorgaans meer gelegenheid

om informatie met elkaar te delen. In het oudergesprek wordt de voortgang en ontwikkeling van het kind besproken n.a.v. observaties door de pedagogische medewerkers. Ook de ouder(s) kunnen dingen aankaarten en bespreken. Er worden nieuwe afspraken gemaakt om de twee opvoedingssituaties (thuis en op het kinderdagverblijf) zo goed mogelijk op elkaar af te laten stemmen. Ter ondersteuning van een oudergesprek wordt gebruik gemaakt van een checklist, bestaande uit een aantal punten, zoals algemene vragen, contacten met groepsgenootjes en volwassenen en kindgerichte aandachtspunten (zie bijlage XX). Wanneer ouders tussendoor behoefte hebben aan een gesprek is dit altijd mogelijk. Wanneer het kind overgaat van de babygroep naar de peutergroep, vindt er een overgangsgesprek plaats. Hierbij zijn de ouder(s), een pedagogische medewerker van de babygroep en een pedagogische medewerker van de peutergroep aanwezig. Hier wordt de ontwikkeling en het gedrag van het kind besproken en tevens informatie gegeven over de dagindeling, regels en gewoonten op de peutergroep. Wanneer het kind bijna vier jaar is en dus weggaat van het kinderdagverblijf vindt het laatste oudergesprek plaats, het exitgesprek. Hierbij wordt de hele ontwikkeling en voortgang van het kind op het kinderdagverblijf besproken.

7.d. Ouderapp

ouderapp

Naast de vaststaande gesprekken, werken alle groepen met de ouderapp en met multomappen. Ieder kind heeft zijn eigen multomap. In de ouderapp schrijven pedagogische medewerkers regelmatig wat de kinderen meemaken. Ook kunnen ouders hierop reageren. Zo krijgen de ouders een globale indruk van wat het kind meemaakt op het kinderdagverblijf. Als een peuter het kinderdagverblijf verlaat, krijgt hij/zij een afscheidsboek (multomap) mee. De pedagogische medewerkers verzamelen gedurende de jaren dat de kinderen bij ons zijn werkjes en verhalen van de kinderen voor hun afscheidsboek in de multomap.

7.e. Ouderavonden

Ouderavond

Met regelmaat wordt er een ouderavond georganiseerd door de pedagogische medewerkers/adjunct-directeur of de oudercommissie. Elke ouderavond staat in het teken van een thema of bepaald onderwerp. Soms wordt er een gastspreker uitgenodigd. In principe is er een gezamenlijke ouderavond voor alle groepen. Dit is een leuke manier voor ouders om met andere ouders in contact te komen en ervaringen uit te wisselen. Ook zijn er meerdere momenten per jaar waarbij ouders bij activiteiten van het kinderdagverblijf betrokken worden.

7.f. Oudercommissie

Oudercommissie

De oudercommissie bestaat uit een aantal ouders en vertegenwoordigt de ouders van kinderen op het kinderdagverblijf. De oudercommissie behartigt de belangen van de ouders en heeft een wettelijk recht op advies en inspraak in een aantal beleidsstukken.

Ze adviseert de directie en het bestuur van de SKD over het algemene kwaliteitsbeleid van de kinderopvang .

7.g. Signalering en handelen bij bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind

De pedagogisch medewerker benoemt bij ieder werkoverleg met de leidinggevende en de collega's van de groep of er een aandachtskind (een kind met bijzonderheden in de ontwikkeling/gedrag) is. Indien nodig gebeurt deze melding eerder. De pedagogisch medewerkers observeren dagelijks de kinderen, dit gebeurt zowel individueel als in groepsverband. Doordat er gewerkt wordt volgens Uk en Puk wordt o.a. het taalniveau van de kinderen geëvalueerd en opgenomen in een verslag. Jaarlijks vindt er een oudergesprek plaats waarbij de ontwikkeling van het kind wordt besproken. De uitkomsten van dit gesprek worden schriftelijk vastgelegd. Bij het verlaten van de kinderopvang krijgen de ouders dit verslag mee en kunnen zij dit gebruiken als overdracht naar de basisschool.

Wanneer een pedagogisch medewerker bijzonder gedrag of bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind signaleert, bespreekt zij dit in eerste instantie met haar collega's van de groep. Hierbij kan (afhankelijk van de ernst van de signalering) de leidinggevende ingeschakeld worden. N.a.v. deze bespreking wordt er een plan van aanpak gemaakt. Dit plan bestaat doorgaans uit het starten met gerichte observaties. De zorgen/signaleringsen worden besproken met de betreffende ouders. Hierbij zijn is de pedagogisch medewerker en de leidinggevende aanwezig. De eventuele te nemen vervolgstappen worden aan de ouders voorgelegd. Afhankelijk van de bijzonderheden kan er worden gekozen om een externe deskundige in te schakelen. Uiteraard altijd in overleg met de ouders. Samen met deze deskundige wordt er vervolgens een plan opgesteld met als doel de bijzonderheden in de ontwikkeling te verhelpen/ verder te begeleiden. Gedurende het 'traject' blijven ouders en de pedagogisch medewerker in contact. Zij houden elkaar op de hoogte van ontwikkelingen.

Indien er een vermoeden bestaat van mishandeling/huiselijk geweld wordt er gewerkt volgens de 'Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld'. De aandachtfunctionaris wordt direct ingeschakeld en werkt volgens het landelijk vastgestelde stappenplan.